



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ  
**КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД**

---

**О П Р Е Д Е Л Е Н И Е**

София, 10 декември 2024 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Желепова  
Атанас Семов  
Красимир Влахов  
Янаки Стоилов  
Соня Янкулова

Борислав Белазелков  
Десислава Атанасова  
Галина Тонева  
Сашо Пенев  
Невин Фети

при участието на секретар-протоколита Десислава Пенкова разгледа в закрито заседание на 10.12.2024 г. конституционно дело №33/2024 г., докладвано от съдия Янаки Стоилов и съдия Соня Янкулова.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 66 от Конституцията на Република България.

На 05.12.2024 г. Конституционният съд е сезиран от Обществения съвет към Централната изборителна комисия с две искания, наречени „отворени писма“.

В първото „Отворено писмо на Обществения съвет към Централната изборителна комисия във връзка с определение от 26.11.2024 г. по к.д. №33/2024 г., №34/2024 г., №35/2024 г., №36/2024 г. и №37/2024 г.“ Общественият съвет сочи, че „имайки предвид разпоредбите на чл. 111, ал. 1 от ИК, съгласно които независимите наблюдатели осъществяват дейността си от регистрирането им до насрочването на следващите избори

от същия вид, както и че съгласно чл. 114, ал. 1, т. 12 те участват на всички етапи на изборния процес“ следва „представители на организациите в Съвета – които са регистрирани от ЦИК като независими наблюдатели на проведените на 27-и октомври 2024 г. предсрочни парламентарни избори“ „да бъдат допуснати като независими наблюдатели на процеса по изготвяне на експертизата“. Общественият съвет изтъква, че „[н]езависимите наблюдатели ще са гарант за по-високата прозрачност в и степен на доверие към работата на експертите в настоящия казус“.

Във второто „Отворено писмо на Обществения съвет към Централната изборителна комисия до Конституционния съд“, с копие до Централната изборителна комисия и подателите на исканията по к.к. №33/2024 г., №34/2024 г., №35/2024 г., №36/2024 г., №37/2024 г.“, Общественият съвет изразява становище по задачата на назначената от Конституционния съд експертиза, обръща внимание на установени от съвета разминавания между данните от флаш-паметта на машините и окончателните секционни протоколи, на вписаните високи нива на недействителните гласове в протоколите на секционните изборителни комисии и на резултатите от видеонаблюдението и видеозаписите. Общественият съвет призовава Конституционния съд: 1) да включи всички секции, отговарящи на критерия за разминаване с два или повече гласа в обхвата на експертизата; 2) да разшири експертизата като обхване както действителните, така и недействителните бюлетини във всички определени от съда секции, както и изборителните списъци в тях; 3) да възложи на експертите анализ на видеозаписите от секциите с посочените нередности; 4) да допусне участие на независими наблюдатели от организациите – членки на Обществения съвет в процеса на извършване на експертизата съгласно чл. 114, ал. 1, т. 12 от Изборния кодекс, за да се гарантира максимална прозрачност и доверие в резултатите.

В приложение към второто „отворено писмо“ Общественият съвет прави анализ на „начина на редуциране на секции от масива с разлики в

данните между протокол и флашка“ като дефинира два системни проблема: 1) „[с]истематично не са включени всички секции с по 1 липсващ глас за 2 и повече партии“; 2) [с]истематично липсват секции, в които разликите в гласовете между протокол и флашка е положително число“. Сочи „примери от изгледани видеозаписи на липсващи секции“, както и на секции, „в които са извършени/или има съмнения за извършени сериозни нарушения (унищожени бюлетини, дописани бюлетини и под.)“. Прилага списък на 687 избирателни „секции, които отговарят на критериите за подбор на КС, но липсват в списъка“, като настоява да бъдат включени в предмета на назначената експертиза.

Конституционният съд, за да се произнесе по направените искания, намира за необходимо да посочи следното:

Производството по чл. 149, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 66 от Конституцията е допустимо по сезиране на субектите, посочени в чл. 150, ал. 1 от Конституцията. Конституционният съд не може да бъде валидно сезиран от субекти извън посочените в тази разпоредба. Това значи, че Съдът не може да бъде валидно сезиран с искания, свързани с предмета и обсега на доказване, предмет на образувано конституционно дело, извън този, който е посочен от субектите по чл. 150, ал. 1 от Конституцията, както субект Общественият съвет към Централната избирателна комисия не е.

Съгласно чл. 300, ал. 1 и 2 от Изборния кодекс Централната избирателна комисия е този орган в държавата, който обявява получените гласове и разпределението на мандатите между партиите и коалициите, както и обявява имената на избраните народни представители. Производството по чл. 149, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 66 от Конституцията не е задължителен етап от изборния процес, както и Конституционният съд, за разлика от други конституционни съдилища, не е орган, който осигурява спазването на процедурата за избор на народни представители и който потвърждава резултатите от изборите. Производството по чл. 149, ал. 1, т. 7

във връзка с чл. 66 от Конституцията е производство за установяване на законността на произведените избори за народни представители непосредствено след обявяването на изборните резултати, но то се провежда само тогава и когато Конституционният съд е надлежно сезиран от субектите по чл. 150, ал. 1 от Конституцията с твърдения за незаконосъобразност, като Съдът е обвързан от исканията, с които е сезиран. Разпоредбата на чл. 1 от Изборния кодекс разграничава произвеждането на изборите от оспорването на резултатите от тях като ги подчинява на самостоятелна, различна правна уредба. За производството пред Конституционния съд, което е съдебно по своя характер, не са приложими установените в Изборния кодекс правомощия на участващите в произвеждането на изборите правни субекти, включително и на наблюдателите. Установеното в чл. 111, ал. 1, т. 12 от Изборния кодекс право на наблюдателите „да присъстват на всички останали етапи на изборния процес“ не значи право да присъстват като наблюдатели на дейността на назначената от Конституционния съд експертиза. Дейността на назначената от Съда експертиза не може да бъде предмет на „наблюдение“ и „контрол“ от страна на който и да било правен субект, включително и от Обществения съвет към Централната изборителна комисия. Наблюдателите имат гарантирано от закона право както да присъстват при осъществяването на конкретно посочени дейности в рамките на подготовката и осъществяването на изборите (т. 1 – 9 на ал. 1 на чл. 114 от Изборния кодекс), така и общо формулираното право да присъстват на всички етапи от този процес (т. 12), но тези им права са свързани с основната им функция и с правото им да подават жалби и сигнали (т. 10). Всички тези права не са относими към оспорването пред Конституционния съд на законността на изборите за народни представители.

С оглед на изложеното искането на Обществения съвет към Централната изборителна комисия за допълнително включване в обекта на

назначената експертиза на 687 избирателни секции и за поставянето на допълнителни задачи на експертизата, като направено от неоправомощен правен субект следва да бъде оставено без разглеждане.

Искането на Обществения съвет към Централната избирателна комисия за допускане на наблюдатели при работата на назначената от Съда експертиза, като неоснователно следва да бъде оставено без уважение.

По изложеното и на основание чл. 22, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Конституционния съд, Конституционният съд

### **О П Р Е Д Е Л И:**

Оставя без разглеждане искането на Обществения съвет към Централната избирателна комисия за поставяне на допълнителна задача на назначената експертиза и за включване допълнително на посочени избирателни секции в обекта на експертизата.

Оставя без уважение искането на Обществения съвет към Централната избирателна комисия за допускане на наблюдатели при работата на назначената от Съда експертиза.

Председател:

Павлина Панова